

האדיר של הפלסטינים לסמל של זהותם הלאומית.

פת"ח ידע כי התפקיד שירש מורכב וקשה בהרבה מזה שעמד בפני הדור שקדם לו. אז היתה המטרה השמירה על נחלת-האבות. עתה עמד לפניו התפקיד הקשה הרבה יותר של השגת-המחדש, של פתרון הבעיות הרבות והשונות הנוגעות מסביבם היומי של הפלסטינים, ושל הקמת-מחדש של מוסדות הלאומיות הפלסטינית.

כדי לעמוד בהתחייבויות אלה הציג פת"ח מצע פוליטי שכיסה את הצרכים הבסיסיים ואשר גילה — ועדיין מגלה — פרגמאטיות המאפשר לו להתמודד גם כיום עם המציאות שלאחרי 1948. מה שחשוב עוד יותר: הפילוסופיה הבסיסית של פת"ח היתה גמישה ובת-התפתחות דיה, כדי לאפשר לתנועה לעמוד במצבים עתידיים.

כאשר פרצה מלחמת 1967, כבר היה פת"ח תנועה-לוחמת מאורגנת היטב. סתם של צבאות ערב במלחמה הותירה את פת"ח כקבוצה הערבית הלוחמת היחידה.

קרב כראמה, שהתחולל ב-21 במארכ 1968, כיסס את פת"ח כמבשר הלאומיות הפלסטינית ואיפשר לו, בצד אירגונים פלסטיניים אחרים, להשתלט על אש"ף ולהפוך אותו הפמל הרישמי של הלאומיות הפלסטינית.

קרב כראמה הצליח, נוסף לכך, להציב את העניין הפלסטיני במוקד הסיכסוך. בעוד שקודם-לכן התייחסו אליו כעל בעייה של פליטים בלבד. אך את ההישגים ש-צמחו מן ההתגבשות הפלסטינית הזאת יש לשקול לעומת ההפסדים של מלחמת 1967. שאר חלקיה של נהלת-האבות הרי פלסטינית נכבשו על-ידי ישראל, נוסף על כיבוש סיני ורמת-הגולן. כתוצאה מכך מצאו את עצמם 1.6 מיליון פלסטינים נוספים תחת הממשל הצבאי של ישראל. מצרים, ירדן וסוריה איבדו שטחים, אולם — כמו ב-1948 — רק הפלסטינים הם ששועבדו לשליטונה של ישראל.

האומות הערביות לא השלימו אף לרגע אחד עם התרחבותה של ישראל. החזרת השטחים הכבושים הפכה התביעה הערבית הדוחקת ביותר. אך ישראל לא התכוונה לוותר אף על שעל אחד מן השטחים שכבשה, מבלי לקבל תמורתם מה שניראה לה מחיר הולם. זמן קצר אחרי תום המלחמה, ב-22 בנובמבר 1967, קיבלה מועצת הביטחון הצעה לפתרון הסיכסוך הישראלי-ליערי. בצורת החלטה 242, שנוסחה במעורפל.

242 והלאה

ה החלטה 242 היתה נוסחת-פרשה, שמטרתה להסדיר את תוצאות מלחמת 1967. היא קראה לנסיגה ישראלית משטחים ערביים כבושים, תמורת הכרה ערבית בזכותה להתקיים, נורמליזציה ביחסים במרחב וקיום מצב של שלום. "השאלה הפלסטינית" נדחקה לצד כבודן-אגב. ההחלטה אישרה רק את הצורך ב"השגת הסדר צודק של בעיית הפליטים". למרות הוויתורים הערביים הכלולים בהחלטה 242, סירבה ישראל להוציאה אל הפועל ולהיסוג מן השטחים הכבושים. כדי לערער את קשי-עורפה נאלצו הערבים לנהל שתי מלחמות-התשה, נוסף על הרי-מלחמה הרישמי של אוקטובר 1973.

אך ישראל נותרה עיקשת כפי רובה להיסוג מן השטחים הכבושים, והרחיקה לכת עדיין כך שהיא תובעת — תחת שילטון בגין — ריבונות על הגדה המערבית וריבונות-עזה.

הפלסטינים לא השתתפו בדיונים שהורו בילו לניסוח ההחלטה 242. באותה עת הם היו טרודים במאמץ להשיג מעמד של ישות לאומית עצמאית; רק זמן-מה לאחר מכן הוכרו ככזו, באירצון בולט. בהגיע העת, הם הועמדו נוכח העובדה שההחלטה 242 הפכה הבסיס היחיד להשגת הסדר לפיתרון בעיית המזרח-התיכון. בעיני הרי-מנהיגות הפלסטינית, התעלמה החלטה זו לחלוטין מן השאיפות הלאומיות הפלסטיניות, על-ידי כך שהגדירה את הבעייה

(המשך בעמוד 50)

דובק

מלווה את 30 שנות היחידה בעשייה ובפיתוח

כל עשור והסיגריה שלו

1978

1968

1958

1948

חג שמחה

דובק מייצרת סיגריות איכות למעלה מ-40 שנה.

פרסום ד"ר יעקבסון